

prima instanță, Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
judecător: A. Cucerescu
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: N. Vascan, I. Țurcan, E. Palanciuc

dosarul nr. 2ra-535/2018

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea Comercială “Biluxtrans”
Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația
Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva
Societății Comerciale “Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată și Guranda
Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, prin
care a fost admis apelul declarat de Asociația Profesională „Biroul Național al
Asiguratorilor de Autovehicule”, casată hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul
Centru din 16 august 2017, și pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a
acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 17 ianuarie 2013, Asociația Profesională „Biroul Național al
Asiguratorilor de Autovehicule” a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Societății Comerciale “Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată și Guranda
Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 14 octombrie 2010, în mun. Chișinău, a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX, aflat în posesia SRL „Biluxtrans”, condus de către Guranda Cornel și autovehiculul de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX, condus de Sprincean Ion.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 14 octombrie 2010, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Guranda Cornel, conducător al automobilului de model „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX, care la momentul producerii accidentului rutier nu deținea polița de asigurare obligatorie a răspunderii civile pentru pagube produse de autovehicule.

Reclamantul a mai indicat că, potrivit art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art. 14.

La 27 iulie 2012, reprezentantul lui Sprincean Ion, Dodon Sergiu, s-a adresat către Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule cu o cerere de despăgubire a prejudiciului cauzat autovehiculului de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX ca urmare a accidentului produs la 14 octombrie 2010, care, conform raportului de evaluare nr.777/10A din 27 octombrie 2011, efectuat de către expertul SRL „Exauto Plus” a fost estimat la suma de 303 621,12 lei.

Ulterior, în corespundere cu prevederile art. 20 alin. (5) și art. 33 alin.(1) și (3) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a achitat, conform ordinul de plată din 25 septembrie 2012, ca administrator al fondului de protecție al victimelor străzii, persoanei păgubite Sprincean Ion suma de 226 215, 84 lei.

A indicat că, în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor păgubite prin accidente produse de autovehicule ai căror posesori nu au respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, de autovehicule neidentificate și/sau obținute pe cale ilicită.

Conform alin (3) al aceluiași articol fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă posesorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Mai mult, potrivit art. 1410 alin. (1) și (2) Cod civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Reclamantul a mai specificat că, SRL „Biluxtrans”, fiind posesorul automobilului „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX este responsabil pentru repararea prejudiciului cauzat ca urmare a accidentului rutier menționat.

A mai precizat reclamantul că, din motiv că SRL „Biluxtrans” a ignorat prevederile art. 4 ale Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, a fost constrâns în corespundere cu art. 33 alin. (3) din Legea supra enunțată, să achite persoanei pătubite, din Fondul Protecției Victimelor Străzii, pe care îl administrează, despăgubirea.

În susținerea acțiunii a invocat reclamantul și prevederile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, potrivit căruia persoanele fizice și persoanele juridice care au în posesiune autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Conform art. 33 alin. (8) din aceeași Lege, în vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Mai mult, conform pct. 35 și 36 al Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 09 aprilie 2009 “cu privire la aprobarea Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii”, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu și, după caz, pentru cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, asupra: a) persoanei sau persoanelor răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, în cazul accidentelor în care posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită; b) asigurătorului de răspundere civilă auto internă al persoanei sau persoanelor răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, identificat în procesul investigațiilor ulterioare plății despăgubirii de asigurare.

Persoana sau persoanele răspunzătoare pentru cauzarea prejudiciului au obligația să ramburseze în Fond despăgubirea achitată persoanei păgubite, inclusiv să ramburseze Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule și cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire.

Astfel, cu referire la cele expuse, opinează reclamantul că din data achitării despăgubirii persoanei păgubite, consideră că a obținut dreptul de a înainta împotriva SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel, prezenta acțiune.

În acest context la 08 octombrie 2012 și 03 decembrie 2012 a expedit în adresa SC “Biluxtrans” SRL și a lui Guranda Cornel cererile nr. 01-1664/12 și nr. 01-2003/12 privind restituirea sumei de 226 215, 84 de lei, care însă nu au fost satisfăcute.

Își întemeiază pretențiile în baza prevederilor art. 33 alin. (8) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 1415 Cod civil și art. 5, 38, 94, 166 și 167 din Codul de procedură civilă.

Cere reclamantul încasarea în mod solidar din contul SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel în beneficiul său a sumei de 226 215,84 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 martie 2013, acțiunea a fost admisă integral, s-a încasat în mod solidar de la SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel în beneficiul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule prejudiciul material în sumă 226 215,84 lei și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 6786,47 și 6000 lei cheltuieli de asistență juridică, în total 239 002, 31 lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 martie 2013 și 04 noiembrie 2014, SC “Biluxtrans” SRL, prin intermediul avocatului Balmuș Ștefan a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014, cererea de apel declarată de SC “Biluxtrans” SRL, prin intermediul avocatului Balmuș Ștefan, a fost restituită ca fiind semnată și depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 18 februarie 2015, a fost admis recursul declarat de SC “Biluxtrans” SRL, prin intermediul avocatului Balmuș Ștefan, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2014 și remisă cauza la spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de la faza primirii cererii de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2015, a fost admis apelul declarat de SC “Biluxtrans” SRL, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 martie 2013, și dispusă remiterea cauzei la rejudecare în fond în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 09 martie 2016, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu din partea pârâtului Belskii Nicolae.

Ulterior la 09 august 2017, Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat încasarea în mod solidar, în ordine de regres din contul SC "Biluxtrans" SRL și Guranda Cornel în beneficiul sau a despăgubirii de asigurare în mărime de 214 899, 18 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 135 528,12 lei și a cheltuielilor de judecată alcătuite din taxă de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 10 852, 31 lei și cheltuieli de judecare a pricinii sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 13 375 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva SC "Biluxtrans" SRL și Guranda Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Guranda Cornel, în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de 214 899, 18 lei, dobânda de întârziere în mărime de 135 528,12 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 10852,31 lei cu titlu de taxă de stat și 5000 cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, a fost admis apelul declarat de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2017 și pronunțată o hotărâre nouă de admitere parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva SC "Biluxtrans" SRL și Guranda Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

S-a încasat din contul SC "Biluxtrans" SRL în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de 214 899,18 lei, dobânda de întârziere în mărime de 135 528,12 lei, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 10 852,31 lei și suma de 13 375 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 21 februarie 2018, SC "Biluxtrans" SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2017.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării.

Invocă că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a apreciat arbitrar probele.

În susținerea opiniei enunțate, a indicat că consideră neîntemeiată constatarea instanței de apel precum că SC “Biluxtrans” SRL a încălcat prevederile art. 4 al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, deoarece, la momentul producerii accidentului rutier automobilul de model MITSUBISHI Pajero nr/î C MZ 711 era asigurat de către compania de asigurări “Euroasig”, conform poliței de asigurare seria BG nr. 0022354 din 27 aprilie 2010. În calitate de persoană asigurată figurează proprietarul automobilul de model MITSUBISHI Pajero nr/î C MZ 711, Belschi Nicolae.

În contextul dat, remarcă că deși la volanul automobilului în momentul producerii accidentului rutier se afla Guranda Cornel, compania de asigurări “Euroasig”, era obligată conform prevederilor legale să deschidă un dosar de daune pe cazul dat și să achite persoanei păgubite, Sprincean Ion, despăgubirea de asigurare, compania de asigurări, ulterior, având drept de regres asupra persoanei vinovate de producerea accidentului rutier, Guranda Cornel.

Precizează că consideră neîntemeiat și argumentul potrivit căruia despăgubirea de asigurare nu a fost achitată de către compania de asigurări “Euroasig”, dar de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, deoarece conform contractului de locațiune nr. 01/01/09 din 01 ianuarie 2009, automobilul de model MITSUBISHI Pajero nr/î C MZ 711, la momentul accidentului, se afla în posesia SC “Biluxtrans” SRL, căreia astfel îi revenea obligația de a asigura automobilul. Or, contractul de locațiune nr. 01/01/09 din 01 ianuarie 2009, a fost încheiat între Belschi Nicolae și SC “Biluxtrans” SRL, fără a fi însă înregistrat la Î.S. „CRIS Registru” și fără a fi eliberat un certificat de înmatriculare pe numele companiei, care ar confirma posesia legală a automobilului de către aceasta.

Deci, deoarece contractul de locațiune nu a fost înregistrat în Registrul de stat al transportatorilor rezultă că nu a produs efecte juridice opozabile terțelor persoane.

Sub acest aspect, susține că obligația posesorului de a încheia un contract de asigurare obligatorie a vehiculului pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării a fost constatată și de către instanță în contextul prevederilor art. 8 al Legii nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Totodată, susține că instanța de apel la emiterea deciziei contestate a aplicat prevederile art. 8 din Legea supra enunțată cu modificările operate în anul 2012, ulterior producerii accidentului rutier. Or, retroactivitatea legii este inadmisibilă.

Mai indică că, consideră inacceptabil și argumentul precum că SC “Biluxtrans” SRL ar urma să răspundă în mod solidar cu persoana vinovată de

cauzarea prejudiciului, Guranda Cornel, deoarece la momentul producerii accidentului rutier acesta nu era posesorul de drept al automobilului de model MITSUBISHI Pajero nr/î C MZ 711 și nici angajat al companiei.

Subliniază că instanța de apel a apreciat arbitrar probele prezentate de către SC “Biluxtrans” SRL, or, aceste înscrisuri, contrazic argumentele invocate de către reclamant/intimat

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs menționează că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 decembrie 2017.

Cererea de recurs a fost declarată la 21 decembrie 2017, respectiv recursul se consideră depus în termenul prevăzut de art. 434 Codul de procedură civilă.

La 19 februarie 2018, în adresa intimatului Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, a fost expediată copia recursului declarat de către SC “Biluxtrans” SRL, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Prin referința depusă la 17 aprilie 2017, intimatul Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, a invocat dezacordul cu recursul declarat, considerându-l neîntemeiat și pasibil de a fi declarat inadmisibil, invocând că decizia instanței de apel este întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ prin încheierea din 28 martie 2018, a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii judecătorești din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, la data de 14 octombrie 2010, în mun. Chișinău, a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX, aflat în posesia SRL „Biluxtrans”, condus de către Guranda Cornel și autovehiculul de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX, condus de Sprincean Ion.

Ca rezultat, automobilul de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX, condus de Sprincean Ion a fost deteriorat, iar în conformitate cu procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit la 14 octombrie 2010, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Guranda Cornel, conducător al automobilului de model „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX.

La momentul producerii accidentului rutier, Guranda Cornel nu deținea polița de asigurare obligatorie a răspunderii civile pentru pagube produse de autovehicule.

Potrivit raportului de evaluare a pagubei nr.777/10A din 27 octombrie 2011, întocmit de către expertul SRL „Exauto-Plus” a fost stabilit că prejudiciul cauzat automobilului de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX, constituie suma de 303 621,12 lei.

La 27 iulie 2012, reprezentantul lui Sprincean Ion, Dodon Sergiu, s-a adresat către Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule cu o cerere de despăgubire a prejudiciului cauzat autovehiculului de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX ca urmare a accidentului produs la 14 octombrie 2010.

Din materialele dosarului este cert și faptul că la 25 septembrie 2012, Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, a achitat lui Sprincean Ion suma de 226 215,84 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul cauzat prin accidentul rutier.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel, Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule a solicitat încasarea în mod solidar, în ordine de regres din contul SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în mărime de 214 899, 18 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 135 528,12 lei și a cheltuielilor de judecată alcătuite din taxă de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 10 852, 31 lei și cheltuieli de judecare a pricinii sub forma cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 13 375 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva SC “Biluxtrans” SRL și Guranda Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Guranda Cornel, în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare

în mărime de 214 899, 18 lei, dobânda de întârziere în mărime de 135 528,12 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 10852,31 lei cu titlu de taxă de stat și 5000 cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea a fost respinsă.

Fiind investită cu examinarea pricini în cauză, prima instanță prin hotărârea din 16 august 2017, a ajuns la concluzia că calitatea de debitor în cadrul obligației de reparare a prejudiciului cauzat de izvorul de pericol sporit o are Guranda Cornel, care deservind mijlocul de transport „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX, a devenit astfel posesor al sursei de pericol sporit și a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier din 14 octombrie 2010, în speță automobilul de model „Toyota Avalon” cu n/î XXXXX.

Totodată, a concluzionat că despăgubirea de asigurare nu poate fi încasată în mod solidar, deoarece obligația de plată se impune lui Guranda Cornel în calitate de posesor al izvorului de pericol sporit.

Judecând apelul declarat de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului, casării hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 16 august 2017, pronunțând o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii prin care a dispus, a încasa din contul SC “Biluxtrans” SRL în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” despăgubirea de asigurare în mărime de 214 899,18 lei, dobânda de întârziere în mărime de 135 528,12 lei, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 10 852,31 lei și suma de 13 375 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

În susținerea soluției date, instanța de apel a reținut prevederile art. 2, 4 alin. (1), 8 alin. (2³) și 33 alin. (8) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, pct. 35 lit. a) din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 09 aprilie 2009 și art. 1410 alin. (1) și (2) Cod civil, care reglementează categoriile de persoane pasibile de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, modul de încheiere a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, fondul de protecție a victimelor străzii, posibilitatea Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule de a înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu și, după caz, pentru cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, asupra persoanei răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, în cazul accidentelor în care posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, răspunderea pentru prejudiciul cauzat de un izvor de pericol sporit.

Cu referire la textul normelor citate și în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a constatat că prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia privind încasarea despăgubirii de asigurare de la Guranda Cornel, conducătorul

automobilului „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX, aflat în posesia SC “Biluxtrans” SRL.

În acest context instanța de apel a concluzionat, conform circumstanțelor și raporturilor juridice stabilite că, despăgubirea de asigurare în cazul dat urmează a fi încasată de la SC “Biluxtrans” SRL, posesorul mijlocului de transport automobilul „Mitsubishi Pajero”, n/î XXXXX și nicidecum de la Guranda Cornel, conducătorul automobilului dat.

Concomitent, Curtea de Apel Chișinău cu referire la prevederile art. 1410 alin. (1) și (2) Cod civil, a remarcat că, Guranda Cornel conducând automobilul menționat, nu poartă răspundere pentru prejudiciul material cauzat ca urmare a accidentului rutier din 14 octombrie 2010, or, la caz obligația de a încheia contractul de asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto îi revenea SC “Biluxtrans” SRL ca posesor al mijlocului de transport, conform contractului de locațiune nr. 01/01/09 încheiat cu Belschi Nicolae pentru perioada 01 ianuarie 2009 – 31 decembrie 2012.

Subsecvent celor relatate, instanța de apel a stabilit că sunt lipsite de temei juridic argumentele Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule precum că despăgubirea de asigurare urmează a fi achitată și de către Guranda Cornel, având dreptul la regres față de conducătorul automobilului. Or, Guranda Cornel nu poate fi recunoscut drept posesor al sursei de pericol sporit.

Instanța de recurs conchide că prin prisma normelor de drept enunțate, instanța de apel a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind admiterea parțială a acțiunii, doar în partea ce se referă la SC “Biluxtrans” SRL.

Conform art. 20 alin.(5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, drepturile persoanei păgubite prin accidente de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau posesorul autovehiculului nu are încheiată asigurare obligatorie de răspundere civilă auto se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art. 14.

Conform art. 31 alin.(1) lit. b) și lit. c) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, atribuțiile principale ale Biroului Național sunt: să administreze și să utilizeze mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii și cele ale Fondului de compensare, constituite conform prezentei legi; să instrumenteze și să lichideze, direct sau prin intermediar, daunele cauzate în accidente de autovehicul produse pe teritoriul Republicii Moldova, potrivit Regulamentului general al Consiliului Birourilor.

Conform art. 8 alin. (2³) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în cazul în care asiguratul este persoană fizică, cu excepția întreprinzătorului individual, a transmis autovehiculul pentru care s-a încheiat contractual în posesiunea unei persoane juridice sau a unui întreprinzător

individual în temeiul contractului de locațiune sau al altui titlu prevăzut de legislație, riscul celor admiși de persoana juridică sau întreprinzătorul individual să utilizeze autovehiculul nu se consideră asigurat prin contractul încheiat în condițiile alin. (2).

Raportând la caz prevederile legale enunțate în coroborare cu relatările stabilite, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține drept întemeiată concluzia instanței de apel precum că, SRL „Biluxtrans” în calitate de posesor al mijlocului de transport de model „Mitsubishi Pajero” cu n/î XXXXX avea obligația pozitivă de a încheia contract de asigurare conform Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006, obligație care nu a fost respectată.

Or, în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea supra enunțată, persoanele fizice și persoanele juridice care au în posesiune autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

În acest sens, se evidențiază corectitudinea soluției instanței de apel și referitor la faptul că la caz, despăgubirea de asigurare urmează a fi încasată de la SRL „Biluxtrans”, posesor al mijlocului de transport de model „Mitsubishi Pajero” cu n/î XXXXX și nicidecum de la Guranda Cornel, conducătorul automobilului, ținând cont că automobilul în ziua comiterii accidentului rutier se afla în posesia SRL „Biluxtrans”, conform contractului de locațiune menționat.

Or, conform art. 1410 alin. (1) și (2) Cod civil, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, conform materialelor cauzei s-a constatat că Guranda Cornel, se afla în relații de muncă cu SRL „Biluxtrans”, activând în calitate de șofer, ce se confirmă prin, procesul-verbal cu privire la contravenție din 14 octombrie 2010, ordonanța Procuraturii Centru mun. Chișinău din 30 mai 2014, cât și prin declarațiile directorului Belschi Igor, care a fost audiat ca martor, confirmând că Guranda Cornel a fost angajat în cadrul SRL „Biluxtrans”, în funcția de șofer pe ruta internațională.

Deci, debitor, în cadrul obligației de reparare a prejudiciului cauzat de un izvor de pericol sporit este posesorul izvorului, și anume persoana ce

exploatează și posedă izvorul de pericol sporit în temeiul dreptului de proprietate sau în alt temei legal respectiv, nu poate fi recunoscut posesor al sursei de pericol sporit persoana care deservește mijlocul de transport sau îl conduce în contextul raporturilor de muncă.

Cu referire la circumstanțele expuse, rezultă că Guranda Cornel conducând automobilul nu poartă răspundere pentru prejudiciul material cauzat ca urmare a accidentului rutier produs la 14 octombrie 2010, or, la caz obligația de a încheia contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto era impusă SRL „Biluxtrans”, pe care a neglijat-o.

La caz sunt incidente și prevederile pct. 35 lit. a) și pct. 36 din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 19/11 din 09 aprilie 2009 “cu privire la aprobarea Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii”, în conformitate cu care Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule poate înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiuni de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu și, după caz, pentru cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire, asupra: a) persoanei sau persoanelor răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, în cazul accidentelor în care posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Persoana sau persoanele răspunzătoare pentru cauzarea prejudiciului au obligația să ramburseze în Fond despăgubirea achitată persoanei păgubite, inclusiv să ramburseze Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule și cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire.

Din considerentele menționate și cu referire la prevederile art. 33 alin. (8) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că despăgubirea de asigurare urmează a fi încasată de la SRL „Biluxtrans”, ca posesor al mijlocului de transport de model „Mitsubishi Pajero” cu n/î XXXXX.

Prin urmare, sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute nici celelalte argumente ale recurentului, formulate în cererea de recurs deoarece acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Concluzionând, instanța de recurs conchide că decizia recurată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării pricinii au fost create condiții obiective participanților la proces, pentru realizarea drepturilor procedurale.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că decizia instanței de apel este legală și întemeiată, corespunde circumstanțelor de fapt

stabilite prin probele administrate și raportate la legea materială, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea Comercială “Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva Societății Comerciale “Biluxtrans” Societate cu Răspundere Limitată și Guranda Cornel cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat